

(19)

URZĄD
PATENTOWY
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

(10) **PL 246230 B1**

(12)

Opis patentowy

(21) Numer zgłoszenia: **438895**

(22) Data zgłoszenia: **2021.09.08**

(43) Data publikacji o zgłoszeniu: **2022.06.06 BUP 23/2022**

(45) Data publikacji o udzieleniu patentu: **2024.12.16 WUP 51/2024**

(51) MKP:

B29C 31/02 (2006.01)

B28C 7/04 (2006.01)

(73) Uprawniony z patentu:
POLITECHNIKA LUBELSKA, Lublin, PL

(72) Twórca(-y) wynalazku:
EMIL SASIMOWSKI, Lublin, PL
ŁUKASZ MAJEWSKI, Lublin, PL

(74) Pełnomocnik:
rzecz. pat. Maciej Nowicki, Lublin, PL

(54) Tytuł:

Podajnik mimośrodowy

PL 246230 B1

Opis wynalazku

Przedmiotem wynalazku jest podajnik mimośrodowy materiałów trudno obsypujących się, zwłaszcza do układu uplastyczniającego wylączarki lub wtryskarki albo ekstrudera spożywczego.

Dotychczas w technice znane i stosowane są urządzenia, których głównym celem jest zapewnienie możliwie jak najbardziej równomiernego podawania materiału. Podawanie materiału odbywa się w nich najczęściej poprzez ruchome elementy pracujące w sposób ciągły lub cykliczny. Stosowane są rozwiązania oparte na elementach podających w postaci ślimaka lub spirali, jak również wykorzystujące mechanizmy ugniatające oraz wibracyjne i wstrząsowe. W niektórych rozwiązaniach stosuje się dozowanie stopniowe. Wówczas w dozowniku za pomocą jednego z mechanizmów dozujących materiał jest transportowany do komory wstępnej, a następnie z wykorzystaniem innego mechanizmu umożliwiającego bardziej precyzyjne dozowanie do maszyny przetwórczej.

Z opisu zgłoszenia patentowego WO2016097544 (A1) znane jest urządzenie pełniące funkcję dozowania, które przeznaczone jest do mieszania co najmniej dwóch składników proszkowych, gdzie główny składnik z zasobnika transportowany jest za pomocą urządzenia ślimakowego do komory mieszającej wyposażonej w obrotowy tłok mieszający składniki proszkowe i podający materiał do urządzenia przetwarzającego.

Z opisu zgłoszenia patentowego GB2076728 (A) znane są rozwiązania konstrukcyjne urządzenia do wylączania tworzyw polimerowych, wykorzystujące dozowanie stopniowe, z zasobnikiem i podajnikiem ślimakowym, na którego końcu znajduje się zorientowane do niego prostopadle drugie urządzenie podające wyposażone w pionowo ustawiony pręt z kołkami mieszającymi, które podczas ruchu obrotowego popychają materiał dalej do układu uplastyczniającego wylączarki, lub na którego końcu znajduje się zorientowane do niego prostopadle drugie urządzenie podające wyposażone w pionowo ustawiony tłok, który następnie podczas ruchu posuwistego popycha materiał dalej do układu uplastyczniającego. Z tego samego opisu patentowego znane jest również urządzenie podające wyposażone w lej zasypowy z umieszczonym wewnątrz osiowo napędzanym wałem, do którego promieniowo zamocowane są ramiona, na końcach których umieszczone są pod kątem pręty mieszające, jednocześnie na końcu wału, umieszczone są łopatki wpychające podawany materiał do otworu zasypowego układu uplastyczniającego wylączarki.

Z kolejnego opisu zgłoszenia patentowego GB1292753 (A) znane jest rozwiązanie urządzenia mieszającego uplastyczniającego, gdzie do cylindra, zamkniętego z jednej strony pokrywą, a z drugiej wydrążonym tłokiem z urządzeniem z obrotową końcówką mieszającą, podawany jest materiał przez zorientowane pionowo urządzenie ślimakowe z zasobnikiem i mieszany poprzez dociśnięcie tłoka oraz wprawienie w ruch obrotowy końcówki mieszającej. Wymieszany materiał uwalniany jest przez otwarcie pokrywy.

Z opisu zgłoszenia wzoru użytkowego CN208084919 (U) znane jest urządzenie dozujące, w którym zastosowano asymetryczny zasobnik stożkowy, w którym pionowo umieszczony jest napędzany ślimak przemieszczający materiał do współosiowej z nim cylindrycznej dolnej części obudowy, wewnątrz zasobnika znajduje się również odpowiednio ukształtowany napędzany pręt mieszający z dodatkową pionową osią obrotu ułatwiający obsypywanie się materiału.

Z kolejnego opisu zgłoszenia wzoru użytkowego CN207403025 (U) znane jest rozwiązanie konstrukcyjne dozownika tworzywa z zasobnikiem w kształcie walca ze stożkową dolną częścią zakończoną otworem wylotowym w którym umieszczone zostało mieszadło w postaci napędzanego wału z zamocowanymi do niego łopatkami, które poprzez ruch obrotowy zapobiegają blokowaniu się podawanego materiału w otworze wylotowym dozownika.

Z opisu zgłoszenia wzoru użytkowego CN212171253 (U) znany jest dozownik wyposażony w ogrzewany cylindryczny zasobnik na tworzywo, wewnątrz którego osiowo umieszczony jest napędzany wał do którego zamocowane są mieszadła, a końcowa część wału wyposażona w zwój śrubowy umieszczona jest w otworze wylotowym zasobnika, w którego dolnej części znajduje się napędzana niezależnie uchylna przegroda. Regulacja dozowania materiału odbywa się poprzez nastawianie prędkości obrotowej wału z mieszadłami i zwojem śrubowym oraz kąta położenia uchylnej przegrody.

Celem wynalazku jest jednostajne podawanie materiału trudno obsypującego się z zadaną wydajnością.

Przedmiotem wynalazku jest podajnik mimośrodowy wyposażony w lej zasypowy oraz pionowy ślimak podający. Jego istotą jest to, że wewnątrz leja zasypowego znajduje się ślimak pionowy z osadzonym na nim za pomocą połączenia przenoszącego moment obrotowy mieszadłem, który w dolnej

końcowej części posiada wypusty mocujące. Ślimak pionowy sprzężony jest z silnikiem napędowym. Pod lejem zasypowym znajduje się obudowa tulei, wewnątrz której znajduje się tuleja obrotowa wyposażona we wpusty mocujące na jej górnej powierzchni i przelotowy otwór mimośrodowy o średnicy większej niż średnica znajdującej się w niej części ślimaka pionowego. Wypusty mocujące mieszadła są umiejscowione we wpustach mocujących tulei obrotowej, tworząc połączenie przenoszące kształtowe. Tutdzież w części końcowej ślimak pionowy przechodzi w sposób styczny przez otwór mimośrodowy tulei obrotowej oraz znajduje się w otworze zasypowym układu uplastyczniającego a jego koniec znajduje się bezpośrednio nad ślimakiem przetwórczym

Korzystnym skutkiem zastosowania podajnika mimośrodowego jest możliwość bezstopniowej regulacji wydajności podawania materiału do układu uplastyczniającego wytłaczarki, wtryskarki lub ekstrudera spożywczego i możliwość prowadzenia procesu przetwórstwa zarówno przy całkowicie wypełnionym jak i częściowo wypełnionym układzie uplastyczniającym. Konstrukcja podajnika jest zatem szczególnie przydatna podczas przetwarzania materiałów o dużej lepkości np. zawierających płynne kompatybilizatory i duże ilości wilgoci, produktów spożywczych w postaci masy lub ciasta, które z uwagi na dużą lepkość nie mogą być dozowane grawitacyjnie przez małe otwory zasypowe maszyn przetwórczych oraz wilgotne mieszaniny proszkowe. Brak równomierności w podawaniu takich materiałów prowadzi do niestabilności procesu przetwórstwa m.in. fluktuacji ciśnienia w układzie uplastyczniającym, zaburzeń prędkości przepływu materiału i w konsekwencji do deformacji i odkształceń wytwarzanych elementów, odchyłek wymiarowych. Zastosowanie takiej konstrukcji podajnika pozwala na równomierne podawanie materiału, który ma tendencję do zawieszania się lub osadzania na elementach maszyn przetwórczych. Ponadto wynalazek umożliwia bezstopniowe nastawianie wydajności podawania materiału, poprzez dobór prędkości obrotowej podającego ślimaka pionowego, mieszadła i współpracującej z nimi tulei obrotowej z otworem mimośrodowym. Możliwe jest całkowite wypełnienie układu uplastyczniającego poprzez uzależnienie prędkości jego pobierania od prędkości obrotowej ślimaków przetwórczych wewnątrz układu uplastyczniającego lub tylko częściowe wypełnienie układu uplastyczniającego poprzez zmniejszenie prędkości obrotowej podającego ślimaka pionowego, mieszadła i współpracującej z nimi tulei obrotowej, a także dobór odpowiednich parametrów podawania w zależności od indywidualnych cech podawanego materiału, takich jak konsystencja, lepkość, ściśliwość. Zwiększenie czasu przebywania przetwarzanego materiału w układzie często jest stosowane w celu poprawy jakości uplastyczniania i homogenizacji. Zastosowanie wynalazku oprócz równomierności podawania materiału wpływa korzystnie na właściwości gotowych wyrobów.

Przedmiot wynalazku w przykładzie wykonania jest uwidoczniony na rysunku, na którym poszczególne figury przedstawiają:

fig. 1 – widok izometryczny podajnika mimośrodowego,

fig. 2 – widok z góry podajnika mimośrodowego,

fig. 3 – przekrój wzdłuż linii A-A z fig. 2,

fig. 4 – szczegół B z fig. 3,

fig. 5 – przekrój wzdłuż linii C-C z fig. 3,

fig. 6 – przekrój wzdłuż linii D-D z fig. 3.

Podajnik mimośrodowy składa się z leja zasypowego 6, w kształcie wydrążonego stożka ściętego z podstawą w kształcie kwadratu z zaokrąglonymi narożami. Wewnątrz leja zasypowego 6 znajduje się mieszadło 2 składające się z obręczy z zamocowanymi do niej w dolnej części i ułożonymi równoległe do niej dwoma prętami. Od prętów w kierunku poziomym odchodzą pióra ścięte w kierunku natarcia. Długość piór zmniejsza się od strony mocowania mieszadła 1 w kierunku podstawy leja zasypowego 1. Dodatkowo na końcach pionowych prętów mieszadła znajdują się dwa wypusty mocujące 2.1 w kształcie walców. W środkowej części mieszadła 2 do jego obręczy zamocowany jest ślimak pionowy 1, którego koniec połączony jest z silnikiem napędowym 3. Silnik napędowy 3 jest zamocowany na podstawie silnika 4 w kształcie litery L w taki sposób, że oś króćca pokrywa się z osią leja zasypowego 6. Na końcu pionowej części podstawy silnika 4 znajduje się mechanizm zawiasowy 4.1, którym podstawa silnika 4 połączona jest z ramą mocującą 5 wykonaną z kwadratowych profili. Mechanizm zawiasowy 4.1 umożliwia podnoszenie podstawy silnika 4 i wyjęcie mieszadła 2 oraz ślimaka pionowego 1 z leja zasypowego 6. Ślimak pionowy 1 w górnej części ma kształt gładkiego pręta, a w dolnej części posiada pojedynczy zwój 1.1. Podstawa leja zasypowego 1 spoczywa na obudowie tulei 8, która również posiada kształt kwadratu z zaokrąglonymi narożami, zaś wewnątrz niej znajduje się otwór przelotowy o przekroju kołowym. Wewnątrz obudowy tulei 8 znajduje się tuleja obrotowa 7, która posiada kształt walca z wydrązo-

nym otworem mimośrodowym 7.1 o średnicy większej niż średnica ślimaka pionowego 1. Otwór mimośrodowy 7.1 umiejscowiony jest w taki sposób, że gdy osie ślimaka pionowego 1 i tulei obrotowej 7 pokrywają się to przekrój ślimaka pionowego 1 i przekrój otworu mimośrodowego 7.1 tworzą okręgi styczne wewnętrznie. Na górnej powierzchni tulei obrotowej 7 znajdują się dwa wpusty mocujące 7.2, które kształtem odpowiadają wypustom mocującym 2.1 mieszadła 2. Wypusty mocujące 2.1 są wsuwane do wpustów mocujących 7.2 tworząc sztywne połączenie, a tuleja obrotowa 7 zyskuje możliwość wykonywania ruchu obrotowego z tą samą prędkością kątową co mieszadło 2 i ślimak pionowy 1. Swoboda ruchu obrotowego tulei obrotowej 7 jest zapewniona dzięki tulejce ślizgowej 9, której przekrój poprzeczny ma kształt litery L. Tulejka ślizgowa 9 styka się z zewnętrzną powierzchnią tulei obrotowej 7 na całej wysokości. Dodatkowo pomiędzy podstawą leja zasypowego 6 oraz tuleją obrotową 7 znajduje się pierścień uszczelniający 11. Natomiast pod tuleją obrotową znajduje się podkładka ślizgowa 10 z otworem o średnicy odpowiadającej średnicy ślimaka pionowego 1. Tuleja obrotowa 7 wraz z elementami ślizgowymi i uszczelniającymi zamknięta jest w obudowie tulei 8. Bezpośrednio pod obudową tulei 8 znajduje się układ uplastyczniający 12. Średnica otworu zasypowego 12.1 układu uplastyczniającego 12 odpowiada średnicy ślimaka pionowego 1, którego długość jest tak dobrana aby podczas ruchu obrotowego podawał materiał bezpośrednio na ślimaki przetwórcze 12.2 układu uplastyczniającego 12.

Materiał wsadowy podaje się bezpośrednio do leja zasypowego 6, w którym ruch obrotowy mieszadła 2 wymusza w sposób ciągły ruch materiału. Dwa pionowe pręty i kilka rzędów poziomych piór przeciwnają podawany materiał wymuszając jednocześnie ciągle obsypywanie materiału i zapobiegając jego zawieszaniu się. Pod wpływem wymuszonego ruchu materiał obsypuje się do otworu mimośrodowego 7.1 tulei obrotowej 7. Mimośrodowy charakter otworu 7.1 i jego większa średnica względem średnicy ślimaka pionowego 1 powodują, że podczas obrotu tulei obrotowej 7 materiał obsypany wcześniej do otworu mimośrodowego 7.1 zostaje podepchnięty pod zwój 1.1 ślimaka pionowego 1. Dalszy ruch obrotowy ślimaka pionowego 1 powoduje transport materiału w dół bezpośrednio do otworu zasypowego 12.1 układu uplastyczniającego 12, gdzie odbierany jest przez obracające się ślimaki przetwórcze 12.2. Nastawianie wydajności podawania materiału polega na doborze prędkości obrotowej ślimaka pionowego 1, mieszadła 2 oraz tulei obrotowej 7, która ustawiana jest poprzez sterowanie silnikiem napędowym 3.

Wykaz oznaczeń:

1. Ślimak pionowy
  - 1.1. Zwój
2. Mieszadło
  - 2.1. Wypust mocujący
3. Silnik napędowy
4. Podstawa silnika
  - 4.1. Mechanizm zawiasowy
5. Rama mocująca
6. Lej zasypowy
7. Tuleja obrotowa
  - 7.1. Otwór mimośrodowy
  - 7.2. Wpust mocujący
8. Obudowa tulei
9. Tulejka ślizgowa
10. Podkładka ślizgowa
11. Pierścień uszczelniający
12. Układ uplastyczniający
  - 12.1. Otwór zasypowy
  - 12.2. Ślimaki przetwórcze

Zastrzeżenie patentowe

1. Podajnik mimośrodowy wyposażony w lej zasypowy oraz pionowy ślimak podający **znamienny tym**, że wewnątrz leja zasypowego (6) znajduje się ślimak pionowy (1) z osadzonym na nim za pomocą połączenia przenoszącego moment obrotowy mieszadłem (2), który w dol-

nej końcowej części posiada wypusty mocujące (2.1), **przy czym** ślimak pionowy (1) sprzężony jest z silnikiem napędowym (3), **natomiast** pod lejem zasypowym (6) znajduje się obudowa tulei (8), wewnątrz której znajduje się tuleja obrotowa (7) wyposażona we wpusty mocujące (7.2) na jej górnej powierzchni i przelotowy otwór mimośrodowy (7.1) o średnicy większej niż średnica znajdującej się w niej części ślimaka pionowego (1), **jak też** wypusty mocujące (2.1) mieszadła (2) są umiejscowione we wpustach mocujących (7.2) tulei obrotowej (7), tworząc połączenie przenoszące kształtowe, **tudzież** w części końcowej ślimak pionowy (1) przechodzi w sposób styczny przez otwór mimośrodowy (7.1) tulei obrotowej (7) **oraz** znajduje się w otworze zasypowym (12.1) układu uplastyczniającego (12) a jego koniec znajduje się bezpośrednio nad ślimakiem przetwórczym (12.2).

Rysunki

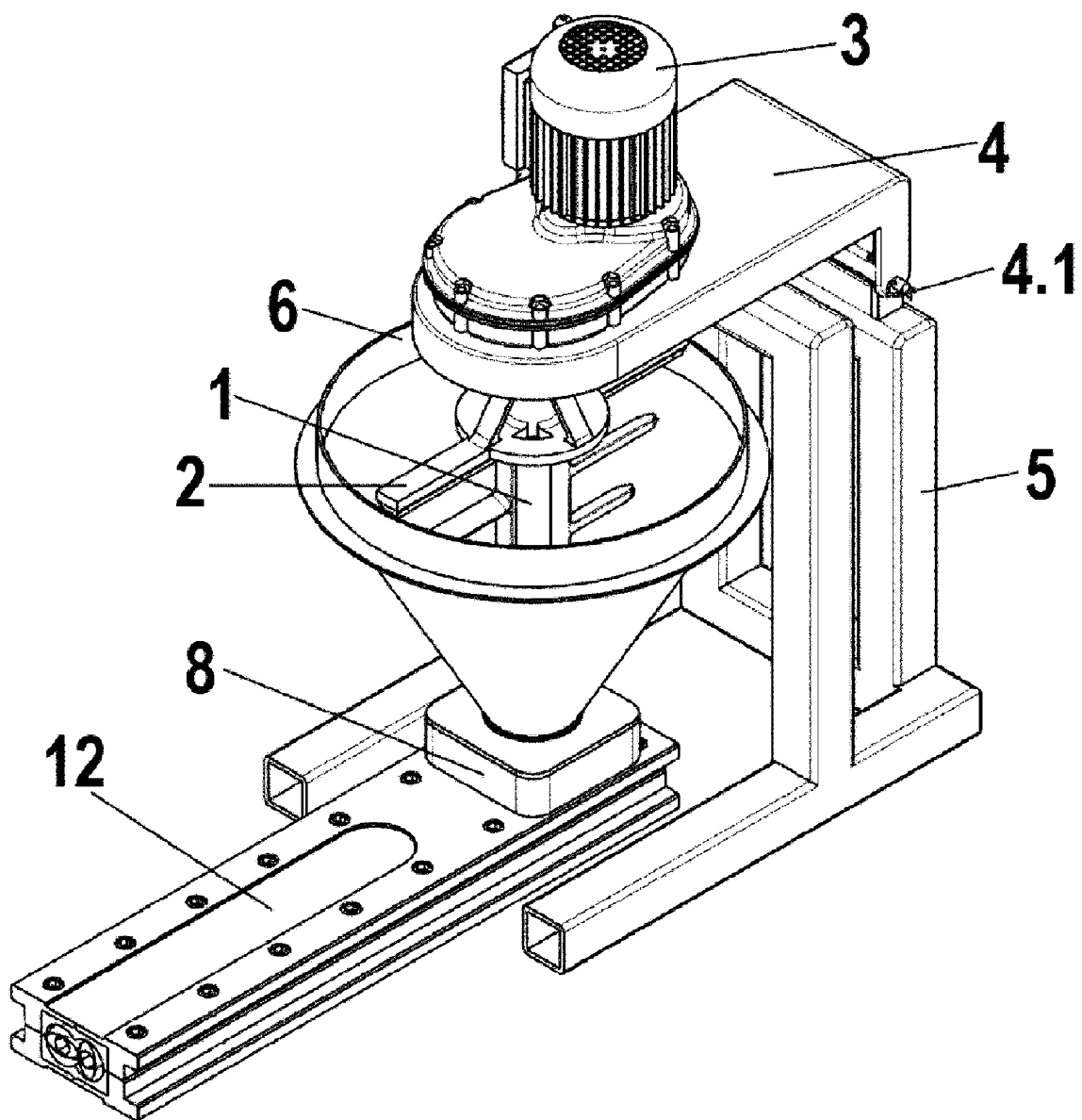

Fig. 1

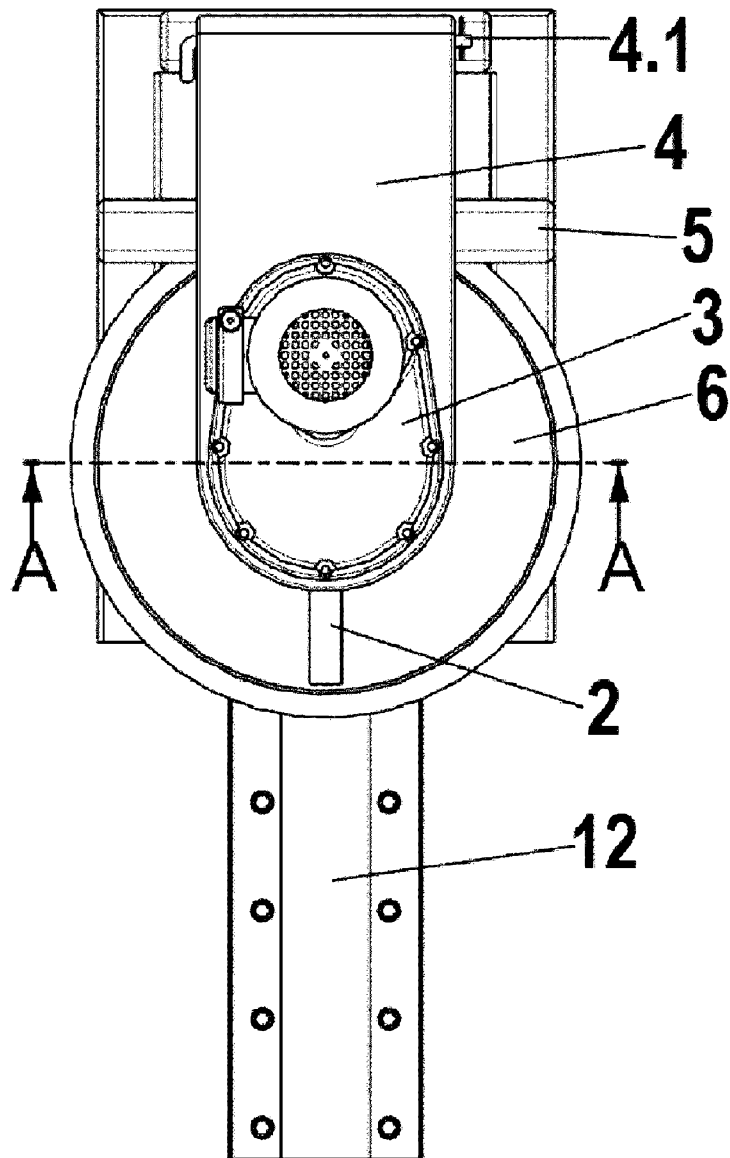

Fig. 2

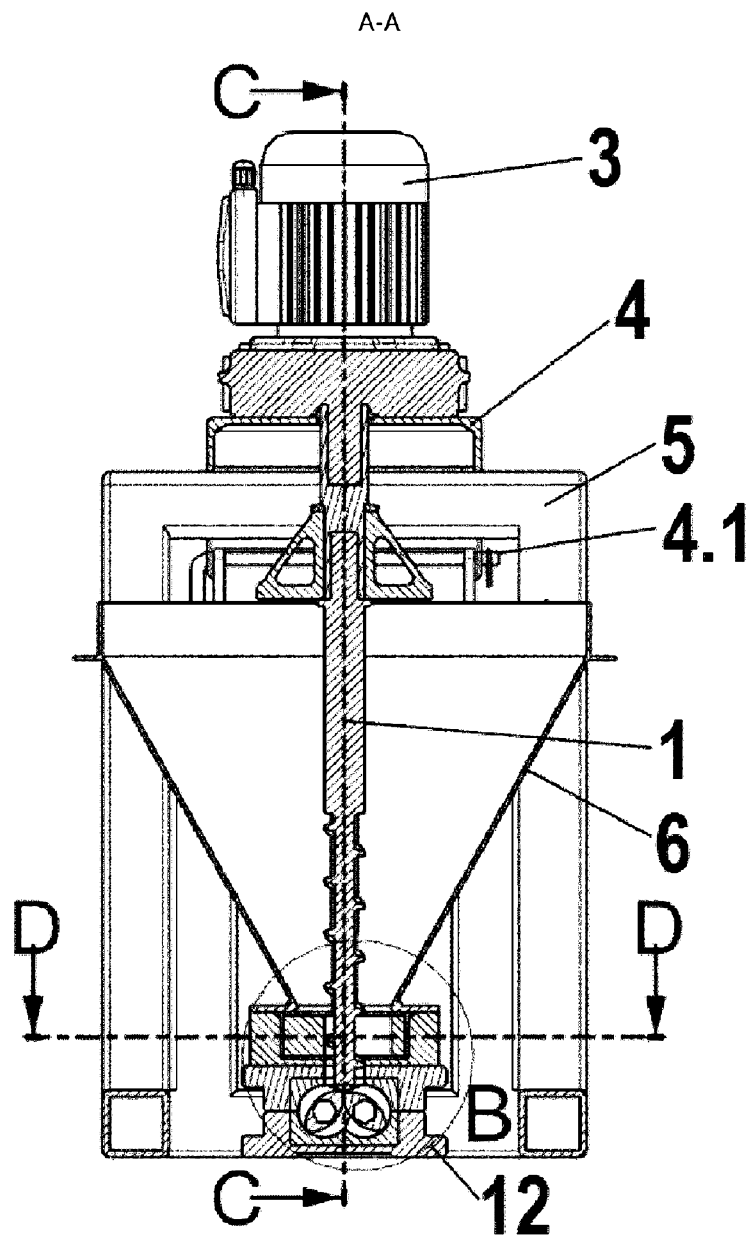

Fig. 3

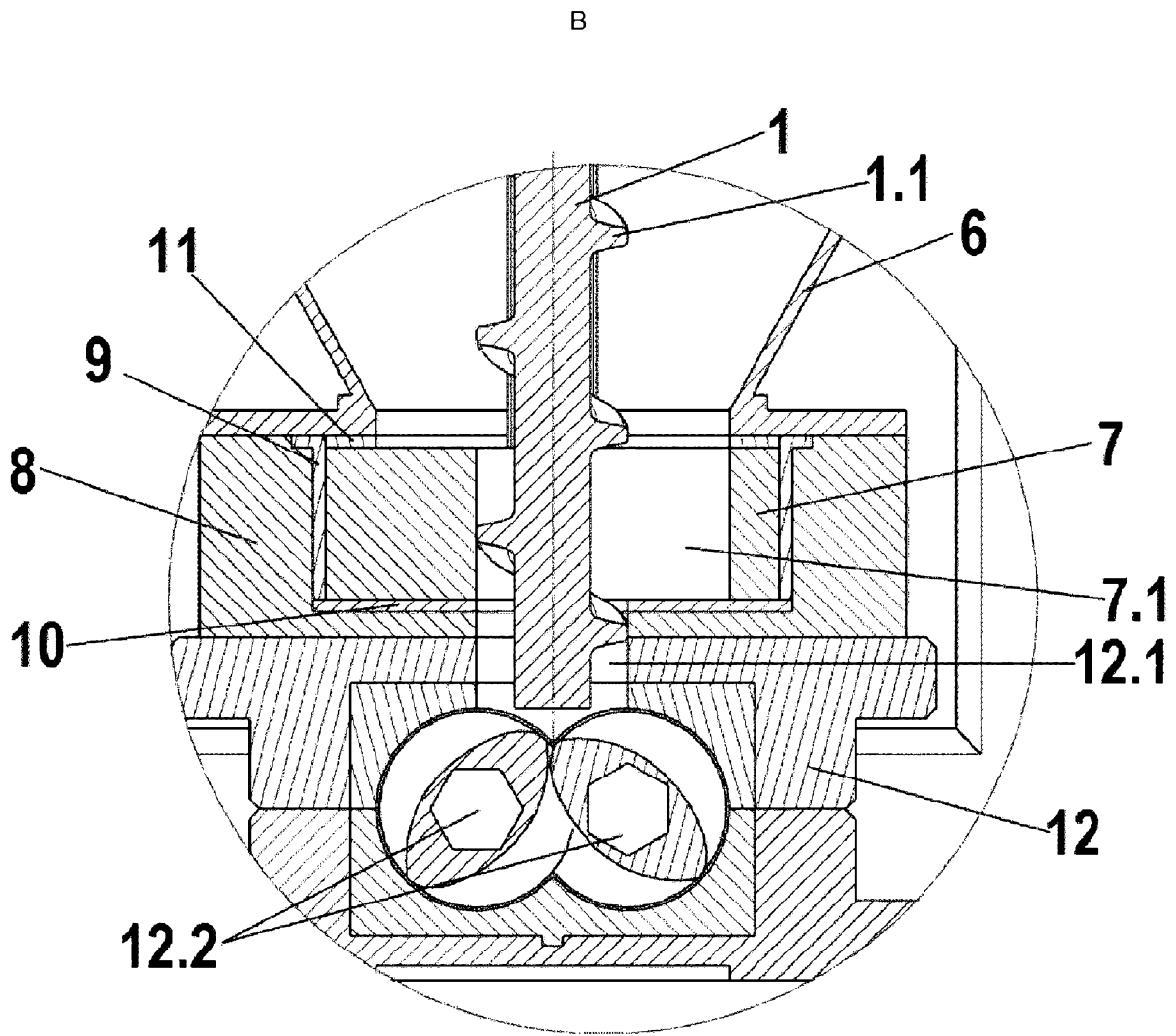

Fig. 4

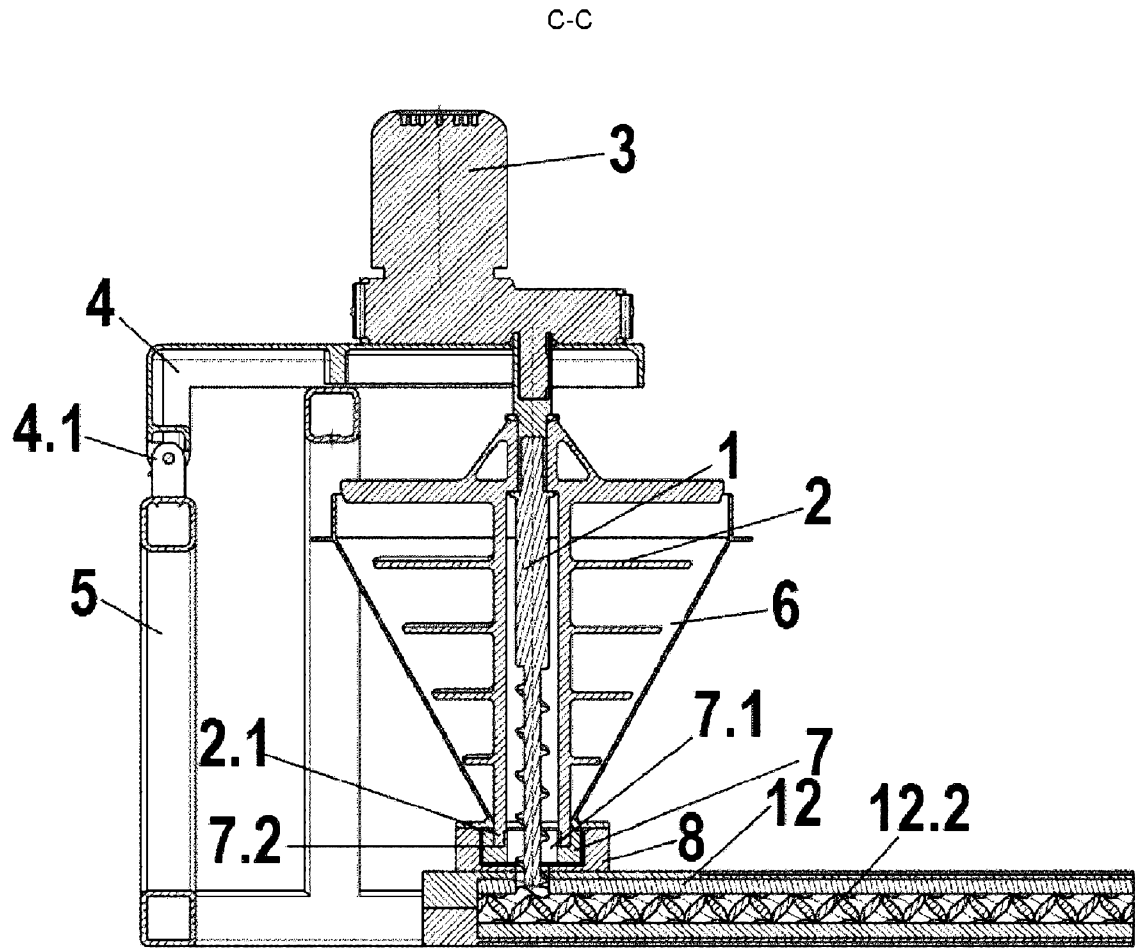

Fig. 5

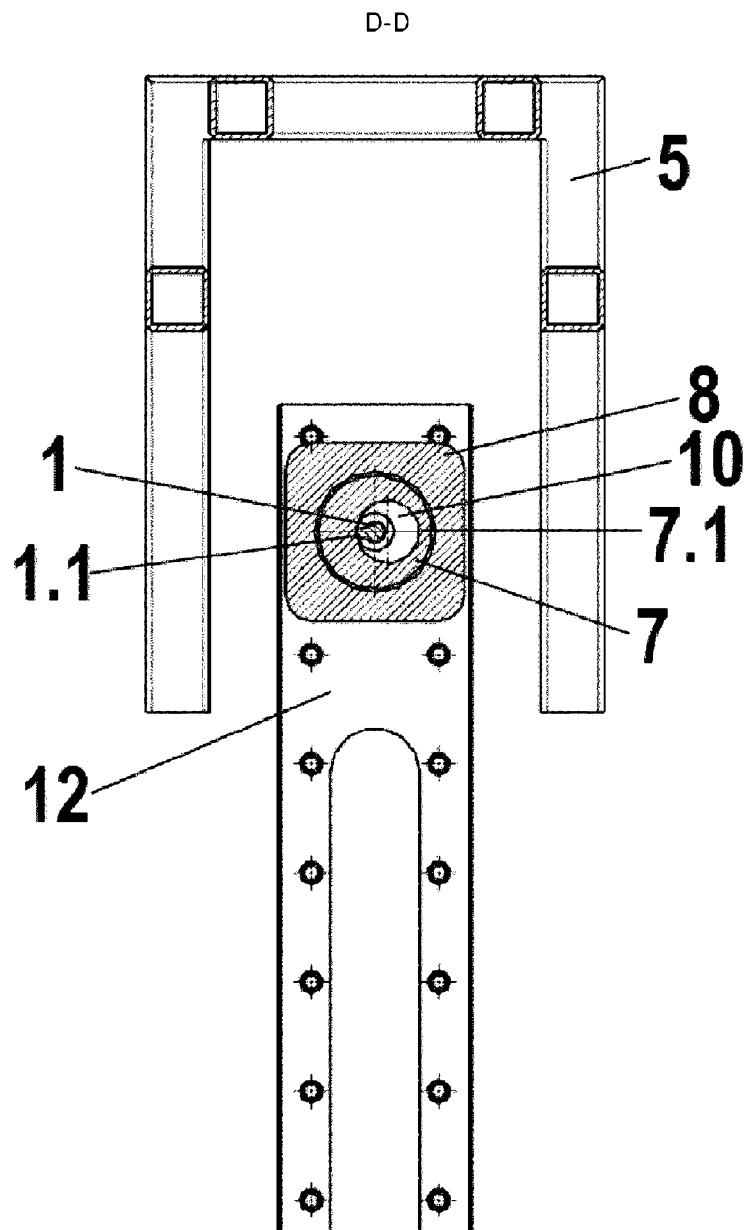

Fig 6